

AGOSTINO GIORDANI ZADARSKI BAROKNI PJESNIK

ŽIVKO NIŽIĆ
Filozofski fakultet u Zadru
Faculty of Philosophy in Zadar

UDK/UDC: 850.09(497.5)GIORDANI, A.
Izvorni znanstveni članak
Original scientific paper

Primljeno
: 1996-10-09
Received

U ovom se članku govori o knjizi pjesama Zadrana Agostina Giordanija, na talijanskom i latinskom jeziku, dosada nepoznatoj našoj javnosti. Ona je novo svjedočenje o nazočnosti naših ljudi u kulturi Seicenta. Zasluga Giordanija je vrijedna pažnje jer je "dvostruka pripadnost" obogaćivala i hrvatsku kulturu i književnost i trajno je činila europskom još od sjaja naših renesansnih pisaca. Agostino Giordani je predstavnik tradicije i klasicističke književnosti, pisac je i na latinskom jeziku pa ga na određeni način možemo držati i našim latinistom, a prvenstveno je izraziti predstavnik barokne književnosti koji je u seicentističkoj kulturološkoj podlozi prihvatio njen liberalni dio književnosti "malih stvari" i svojim concettima učinio da je naše podneblje, posebice Zadar, bio nazočan u životu svakodnevice jednog velikog europskog kulturno-univerzitetskog središta kao što je to bila barokna Padova. Ovdje se, pored rečenog, analiziraju upravo stihovi o Zadru te Giordanijeva barokna modernost, uz naznaku da bi daljnje proučavanje ove knjige trajno moglo utvrditi njegovo mjesto u okviru ovih odrednica i konstanti.

Padova je vodeći grad u kojemu su stoljećima ljudi iz naših krajeva, posebice Dalmacije, stjecali visoko obrazovanje. Mnogi su i ostajali na užem teritoriju Republike Venecije obnašajući različite i značajne dužnosti. Bili su vrlo važna veza Dalmacije i ondašnje uvažene europske države i

pomorske sile. Utjecali su i na protok informacija i europskih dostignuća prema Dalmaciji koja je bila ažurna u mnogim suvremenim civilizacijskim i kulturnim preobražajima.

Dio manire i dobrog ukusa obrazovanih krugova bila je i amaterska književna produkcija njegovana u raznim prigodama društvenih susreta i obiteljskih poslova. Naša znanost u okviru koje je vrlo zaslužna talijanistika, afirmirala je pristup da je književna produkcija ljudi iz naših krajeva u prvom redu Hrvata, pa onda i drugih, koji su pisali na talijanskom jeziku, i dio našeg kulturnog naslijeđa (ili bar participira u njemu), a ako ništa drugo kulturološkog suinteresa, posebice ukoliko govore o nama (u tom smislu spomenimo samo nekoliko značajnijih znanstvenika: M. Deanović, M. Zorić, F. Čale, Ž. Muljačić i mnogi drugi). Pitanje je, dakako, procjene svakoga autora u kolikoj se mjeri potrebno baviti određenom pojavom ili piscem.

Zadranin Agostino Giordani živio je u 17. stoljeću, dakle u baroku, a to se razdoblje sve više obrađuje i ima književnih pojava u smislu spomenutih hrvatsko-talijanskih kulturnih i književnih veza odnosno simbioze. Držimo tako vrijednim registrirati i pojavu ove knjige pjesama¹ uz podatke koje trenutno imamo na raspolaganju.² Do nje smo došli posredovanjem akademika I. Petriciolija koji nam je o njemu dao ove podatke: vjerojatni otac i djed: otac: Giordani Simon cancelier, god. 1603, 1604. (Jordanich Simon mes/er/ 1591. god.); djed: Jordan Agustin /quodam 1577. god./ (Giordani Augustin /quodam 1591./).³ Između grbova u trijemu zgrade Sveučilišta u Padovi nalazi se i grb obitelji Giordani.⁴ Prema mišljenju akademika Petriciolija podaci o Giordanijevim precima su: Testament "Marci q. Jordani de Nosdrogna" od 15. XII. 1468.: Marko ostavlja svu svoju imovinu nezakonitim sinovima: svećeniku Petru, Donatu i Zoilu, a Petra određuje izvršiteljem oporuke. Dne 5. II. 1469. Petar je dao Donata u nauk tesaru Alegrettu Pavlovu. Spominje se na više mjesta kao "Jordanich"

¹ *Poesie di Agostino Giordani Da Zara Academico Ricovrato dedicato All'Illustriss. e Eccellentiss. Signor. Pietro Basadona Cavalier, e Procurator di S. Marco.* In Venetia, M. DC. LXX. Per Nicolò Pezzana Con Licenza de' Superiori e Privilegio. Knjiga ima 107 poetskih sastava (uglavnom soneta); 94 su na književnom jeziku, dva "in lingua venetiana" (nije čisti dijalekt) i 11 na latinskom.

² Ovu knjižicu pjesama posjeduje ing. I. Dubravčić, Delft, Nizozemska.

³ R. J e l i ć, "Stanovništvo Zadra u drugoj polovici XVI. i početkom XVII. st. gledano kroz matice vjenčanih", *Starine JAZU*, knj. 49, str. 398. i 404.

⁴ F. H e y e r, *Wappenbuch des Konigreichs Dalmatien*, Nurnberg 1873, str. 50, Tb. 34; L. R o s s e t t i (a cura), *Gli Stemmi dello Studio di Padova*, Ed. Lint, Trieste 1982, str. 329, 354, n. 1599, 1697.

i "Iordani". Umro je 4. IX. 1504. God. 1493. naslikao je poliptih za crkvu sv. Marije (propao za bombardiranja 1943.). Na njemu se nalazio grb istovjetan onima što ih je ostavio Agostino u Padovi. Taj podatak je važan jer dokazuje kontinuitet obitelji od XV. do XVII. stoljeća. Svećenikova braća sačuvali su lozu.⁵

To zadovoljava naš interes da barem na ovoj razini uključimo još jednog Zadrana u našu kulturnu i književnu povijest, odnosno u takvu povijest Zadra. Za ovo povijesno razdoblje Franjo Švelec kaže: "Baraković je posljednji književnik zadarskog kruga. Nakon njega u Zadru će, kao, uostalom, i u drugim dalmatinskim središtima pod mletačkom vlasti, prevagnuti i na koncu posve zagospodariti djela nabožne edifikativne umjetnosti, i to sve tamo do XIX stoljeća."⁶

Razmotrit ćemo ovom prilikom one stihove koji se odnose na Zadar, što nam je povijesno kulturološki najznačajnije, i dakako drugu značajnu činjenicu koja govori da je ovaj Zadrani i formalno i tematski asimilirao barkonu tehniku i pristup književnu stvaranju, uz klasicističku tradiciju na kojoj je obrazovan i konstanta je studija na talijanskim sveučilištima.

Knjigu pjesama na talijanskom i latinskom jeziku⁷ posthumno su objavili njegovi prijatelji. Iz uvodnih riječi može se zaključiti da je rukopise pjesama prikupio D. Antonio Scarella ("Padouano Medico in Venezia amico dell'Autore") uz pomoć Melchiora Tetta ("fù Sindaco, e Prorettore de S.S. Legisti nello studio di Padova"). Intervencije u tekstove, neku vrstu redakture, obavio je D. Gio. Paolo Cesarotti koji je i autorom elegije na latinskom "In Funebre Augustini Iordani". U uvodnoj riječi imamo vremenski podatak: "...che dopo la morte dello stesso seguito l'anno 166."⁸ Ni drugi uvodni tekstovi uključujući elegiju Cesarottija te poduži

⁵ I. Petricioli, "Orme dei Crivelli nell'opera pittorica di Pietro Jordanić", *Studi per Pietro Zampetti*, Ancona 1993, str. 107-109.

⁶ F. Švelec, *Povijest hrvatske književnosti*, knjiga 3, Liber-Mladost, Zagreb 1974, str. 195.

⁷ I po tome se uklapa u tradiciju najboljih pisaca koji u Italiji, ali i u nas, pišu na materinskom i latinskom jeziku.

⁸ "... non si videro questi parti uniti alla rappresentatione di chi l'esser gli diede, ma ben si vaganti per il mondo lacerar la memoria del Padre, anzi fatti (di) heredità, (e) hèredi diuidersi trà loro la Gloria, come erano diuisi dal loco; continuerebbe tuttauia questa diuisione, se il Sig. D. Antonio Scarella Padouano Medico in Venezia amico dell'Autore, (e) amicissimo delle Virtù con una difficilissima applicatione trà le molte sue occupazioni non hauesse procurato l'unione, alla cui coordinò l'illustris. Sign. Melchior Tetta fù Sindaco, e Prorettore de S.S. Legisti nello studio di Padoua, alla correptione di molti errori contratti nel trascrivere le compositioni stessee la diligenza e virtù del Sign. D. Gio Paolo Cesarotti. Ammira dunque cortese Lettore nell'unione di questi Soggetti l'unito Amore, che professano

pjesnički sastav "In funebre Augustini Iordani carmen Francisci Arbenghi ad Michalem capellorium" nema konkretnih podataka. Oba autora, naime, prigodno apstraktno veličaju autora. Može se zaključiti da je umro između 1660. i 1669., ipak vjerojatnije 1669., godinu prije objavljivanja knjige. Također raspoložemo podatkom da je diplomirao pravo u Padovi 24. srpnja 1655.g.,⁹ a u venecijanskoj knjižnici "Marciana" čuvaju se njegova dva prigodna govora.¹⁰

Iz naslova se može zaključiti da je 1615. godine bio predstavnik studenata i član savjeta gimnazije u Padovi i drugo da je već kao diplomirani pravnik "obaju" prava držao govor na početku nove akademske godine padovanskog sveučilišta 1655. Ako ove podatke usporedimo s datumom diplomiranja možemo prihvatiti da se svi odnose na zadarskog pjesnika.

ZADARSKE TEME

Dva nas momenta, ovom prilikom, jer vjerujemo da ćemo se ovim autorom još baviti, najviše zanimaju. Prvo, kako je nazočan Zadar, ljudi i milje u ovim poetskim baroknim zapisima, i drugo, koji su najtipičniji barokni sastavci u kojima se najbolje legitimira kao čovjek i autor svoga vremena.

Zadar se spominje u sonetu "Bella Donna di Casa Lucij", i uz naznaku "Segue" u sljedećem sonetu koji egzaltira u tipično barokno concettističkoj maniri lijepu djevojku iz obitelji Lucij. Concettizam se temelji na značenju prezimena djevojke. Luce (svjetlost) koristi se osam

alla memoria dell'Auttoire, l'unita inclinazione di fauorire i virtuosi." *Poesie di Agostino Giordani...*, str. 5.

⁹ Iordanus Augustinus Iadrensis scol i. n. Presentatio et assignatio punctorum 20.7. 1655 (A.A. U. 152. f. 249 v). Examen cum approbatione 24.7. 1655 (A.A. 4.152 f. 249). Cfr. Michele Pietro G e z z o, Dalmati all'università di Padova dagli atti dei gradi Accademici 1601-1800, *Atti e memorie della Società Dalmata di Storia Patria*, vol. XXI, Venezia, 1992, str. 45. Uzmimo kao kuriozitet da je u bliskim godinama od 1645. do 1665. diplomiralo 28 Dalmatinaca, od toga još 5 Zadrana i jedan Ninjanin (Ib., str. 642-49).

¹⁰ AUGVSTISSIME MAIESTATI REIP. VENETAE ET SERENISS. PRINCIPI FRANC.CO MOLINO CELSISSIMOQUE SENATVI. ORATIO. HABITA AB AVGVSTINO IORDANO PATAUINI GYMNASIJ CONSILIARIO, AB UNIUERSO CAETU SCHOLARIUM LEGATO, DUM Illust.mus & Excell.mus D. ALOYSIVS MOLINVS EXACTO GLORIOSO SVO REGIMINE VENETIAS REDIRET. Patavii, Typis Pauli Frambotti Bibliopolae. Superiorum Permissa, 1651. (Signatura: Misc. 248014); SCIENTIA HUMANITATIS SOLATIUM ORATIO HABITA PRO SOLEMNI STUDIORUM INSTAURATIONE IN BASILICA CATEDRALI - AB AUGUSTINO IORDANO - Iuris vitriusque Doctore. Patavii, Apud Joseph De Sardis - Anno Salutis MDCLV. 1655 (Sign. Misc. 248022).

puta i dakle osvjetljava cijeli sonet. Concetto je tipičan u baroknoj pretjeranosti. "Svjetlost" mlade Zadranke najdragocjenije je što je "Nebo roditelj" ikada stvorilo. Ništa konkretno izvan egzaltacije djevojke u svjetlu ne doznajemo osim da je "fregio di Zara", dakle ures Zadra:

Bella Donna Di Casa Lucij
 O' De tormenti miei prezzo non vile,
 Pregio di questo Ciel, fregio di Zara,
 Luce, oue la mia luce hauer imparà
 E del Mondo, e del Ciel la luce † vile.
 Non aprì mai al pargoletto Aprile
 Il Cielo genitor luce Si cara.
 Solo a la luce tua la luce chiara
 Forse hà il Trono di Gioue in Ciel simile.
 Se la luce lassù, che 'l dī conduce
 Si bella fusse, v'arderia giocondo,
 Ne spento haurebbe il Ciel già il folle Duce.
 Qual Titio, à cui giù nel penoso fondo
 Rinasce il cor, vorria sempre à tal luce
 Immortalmente incenerire il Mondo.

Segue

Non più si chiami al Modno unica, ò rara
 Quella luce, che sola il Mondo appella,
 Quella, che l'ombre in questa parte, e quella
 De l'abisso terren fuga, e rischiara.
 Ecco à scorno del Ciel spuntata in Zara
 Per far eterno il duol, che mi flagella,
 De la luce del Sol LVCE più bella,
 De la luce del Sol LVCE più chiara.
 Questa luce, ch'à se sola è simile,
 E che sol di se stessa hà l'alma accesa,
 Paga in se stessa, hà ogni altra luce à vile.
 E beato chi un dī senza contesa
 Potesse in luce far così gentile
 Di Prometeo d'Amor l'audace impresa.¹¹

Ako nam je Giordani u prvom sonetu o lijepoj dami samo uvodnim stihom dao do znanja da se radi o ljepotici koja je uzdrmla njegove osjećaje, sonet koji slijedi dalje razvija vrlo elegantni concetto koristeći

¹¹ Ib., str. 25.-26.

riječ Luce također osam puta. Kako se u drugoj strofi "Luce del sol" ponavlja možemo reći da se radi o osam "Luci" kao i u prvom sonetu. Može se zato pretpostaviti da su oba soneta nastala u jednom dahu. Osjećaji pjesnika bolje su podcrtani "Per far eterno il duol che mi flagella" da bi se zaključak elegantno povezao na ljubav - Prometej (on), svjetlost (ona). Zadar se ponovno pojavljuje kao izvorište ove dame iz obitelji Lucij. Na trenutak određenu realističnu crtu pjesnikovoj ljubavi daje riječ "contesa" što bi moglo značiti da je eventualni susret i sretno poznanstvo moglo imati prepreka. Ne može se puno špekulirati, ali eto i u ovom obliku Zadar je bio nazočan u velikom sveučilišnom središtu, dakako za pretpostaviti je kako je dama bila plava, što je tradicionalna "boja" žene talijanske književnosti sve do romantizma.

Sljedećem sonetu koji spominje Zadar povod je, kako se u uvodnom opisu ističe: "Per un vulcano che gettaua fuochi artificiatu nella Piazza di Zara, per la presa di Clisa fatta dall'Eccellentissimo Signor General Foscolo":

O' Tù che quì tue fiamme in forme nuoue
 Instruisci a far pria guerra còi venti,
 Per amarne poi contro infide genti
 Il braccio fulminante al nostro Giove.
 S'esser ministro suo gloria ti muoue,
 Fuliginoso Dio, gran cosa tenti.
 Qual tuo fabro, ò fucina vnqua possenti
 Fian gli strali a fermar per tante proue?
 Nuoui fulmini ogn'hor forza è che rechi,
 A nouelle Ceruici ogn'hor sourasta
 Destra nata a frenar gli impeti ciechi.
 Son pochi i Bronti. Apransi a l'opra vasta
 Nuoui figli Nettuno: Apra i suoi spechi
 L'Emo, l'Ato, l'Olimpo; Etna non basta.¹²

Uz apstraktnu egzaltaciju pobjede za nas ostaje podatak da je Zadar kao glavni grad Dalmacije očito imao sva suvremena dostignuća piro-tehnike koja Giordani u skladu s odgovarajućom baroknom metaforikom naziva vulkanom.

U sonetu na str. 73. opisana je epizoda intime religijskog života. Njegov sonet govori nam da se to dogodilo u Zadru. Problem Gospina plača Giordani je najavio: "Sopra la voce sparsa Per Zara ch'un'immagine di N. Signora esistente nella medesima Città fosse stata veduta piangere":

¹² Ib., str. 58.

Sì, sì; la Dea de la stellata foglia
 L'alme luci di pianto hoggi hà bagnate.
 Vera è la fama; vsçi da le beate
 Fonti del nostro riso acqua di doglia.
 Chi farà, che la Diua onda raccoglia,
 E laui del suo cor le macchie vsate?
 De sensi rei la mal accesa estate
 A questa pioggia homai si tempri, e scioglia.
 Sin quando, ò ingrato peccatore indegno,
 Ingiuriosi sian tuoi passi erranti
 A chi volle per tè pender da un legno?
 Che Christo i falli tuoi si graui, e tanti
 Crocifiggan di nuouo, eccone il segno;
 Che di nuouo Maria si stilla in pianti.¹³

Elegantno je opisano čudo koje se često javlja u povišenoj želji za milošću, a simpatija i angažman autora kulminira uporabom najviših kršćanskih simbola Krista i Marije. Suze koje autor pretvara u barokne bujice ukazuju na njegove dobre kontakte s rodnim gradom u vremenu kad je takav događaj bio značajna vijest. U svakom slučaju registrira život i pretače ga u stihove barokne manire.

Niz od čak četiri soneta¹⁴ posvetio je Giordani događaju: "Nella partenza Dell'Eccellentissimo... Loredani Dal Governo di Zara. S'allude al cognome & à regali della Città". Drugi sonet ima uvod: "Per Vna Collana Donata al medesimo dalla Città", pa treći: "Nel Medesimo Soggetto" i zadnji "Per Vna Spada Donata All'istesso dalla medesima Città". Soneti su nam zanimljivi jer su očito pobudili veliki interes autora za događaj. Ima u njima važan podatak o zadrskoj lokalnoj vlasti koja je duboko posegnula u džep da bi obdarila zaslužnu individuu. Govori to i o određenom materijalnom statusu grada. Giordani mali mozaik fragmenata o Zadru nastavlja, a zanimljivo je da ovom prilikom koristi ime grada u formi IADER.

Barokna demokratičnost širokog izbora tema donosi nam novu skicu o događajima u Zadru. Sam sonet se gubi u uobičajenim verbalnim apstrakcijama pa je iz samoga teksta nemoguće rekonstruirati stvarni smisao i povode. No i ovdje autor vrlo opširno objašnjava razlog stihovima i kaže: "EPITAFIO di Bernardino Catalano, il quale con l'occasione dell'impiego di Fante di Sanità da lui esercitato per corso di molt'anni al posto detto le Catene nel porto di Zara, fù fatto moschettare dall'Eccellentissimo Signor

¹³ Ib., str. 73.

¹⁴ Str. 77.-80.

Proueditore alla Sanità, per hauer ad vna barca, carica di Pomi, esistente nel Porto medesimo sospesa per poco spatio di tempo l'esecuzione della commessa partenza, col permettere ad alcuni iui presenti il comperar da quella poche libre di detti Pomi."¹⁵

Nema sumnje da je jedan od najzanimljivijih soneta koje se odnose na Zadar, odnosno zadarski kraj, sekvenca iz tradicionalnog ne baš prijateljskog odnosa između Murterina i Saljana (Dugi Otok).¹⁶ Agostino Giordani želi da taj događaj bude opomena Zadranima: "Avvertimento Alle gente di Zara A voler conuertire in materia di loro spirituale miglioramento il male de'Morterini, i quali si dice essersi appestati con lo sualeggio d'vna Barca di Sali. In lingua Venetiana."¹⁷

Zadar se spominje još u uvodu odi "Per Illustrissimo, & Eccellentissimo Signor Antonio Bernardo Con occasione del suo trionfale ritorno à Zara, dopo fugato il Turco dall'attacco di Cattaro, mentre sosteneua la carica di Proueditore Generale di quella Prouincia."¹⁸ Te sličice iz zadarskog života, dakle sam Zadar, bile su nazočne u Padovi u odgovarajućim krugovima, očito intelektualnim, i visokih državnih činovnika jer su se ovakvi sastavci redovito čitali prigodom različitih susreta.

Kako smo naglasili, A. Giordani kreće se između klasicističke tradicije i baroknog poimanja književnosti. Njegovu tehničku pripadnost baroknom kompleksu književnosti ilustrirali smo već sonetima o Gospi Lucij. Dat ćemo ovom prilikom još njegov jedan sonet-concetto:

Bella D. Di Casa Fumati
 Fumo, ben fumo sei, perchè ei s'inuia
 Al Ciel, ne mai s'inchina a vie terrene;
 Tu ancor bell'Idol mio sordo a mie pene
 Ten voli al Ciel con vita casta, e pia.
 Apre il Fumo a le lagrime la via
 In ogni occhio mortal ch'in lui s'auuiene,
 E tu distempri in lagrimose vene
 Caro FUMO d'amor l'anima mia.
 Per esser frà l'amore, e frà'l desio
 Ogni parte di me tutta infiammata,
 Ben se fumo sei tu, foco son io.

¹⁵ Ib., str. 96.

¹⁶ Kolizija između Murtera i Sali postoji i danas, a posebno se manifestira oko pitanja Telašćice i Nacionalnog parka Kornati.

¹⁷ Ib., str. 98.

¹⁸ Ib., str. 101.

Ahi troppo, ahi troppo al fido amante ingrata!
 Sempre io foco in amar, e tu ben mio,
 Sempre fumo in fuggir ti sei mostrata.¹⁹

Želeći obilježiti književnu pojavu ovog Zadrana moramo uzeti u obzir činjenicu da u klasicističkoj odnosno nizu neoklasicističkih tradicija talijanske kulture i književnosti i on koristi takovo obrazovanje u svojim pjesmama. Međutim taj je repertoar u funkciji metafore, jer su i te pjesme vrlo različitih tema rezultat suvremenoga poimanja književnosti. Na liniji klasicizma su i njegove latinske pjesme pa odražava dvojezičnost talijanske kulture i književnosti patavinske sredine. Da je potpuno asimilirao suvremeni pogled na književnost najbolje govore njegove izrazito barokne pjesme. Pored manire concetta on je i tematski barokni pjesnik. Moramo uzeti u obzir da je talijanski Seicento, uz ostalo, nastojao demistificirati renesansnu erudiciju. Naime, čovjekova inteligencija želi biti neposredna, ne kao apstraktna sposobnost koju stoljeća doktrine i godine studija potvrđuju. U Seicentu se i običan čovjek osjeća dioničarem kola znanja (i dakako sreće). Možemo reći da između njegove biografije i mjesta u književnosti nema više berlinskog zida i nija potrebna posebna putovnica i privilegije da bi se ta granica prešla. Takav je kulturni konsenzus i odnos omogućio da se u baroku razvije i književnost o malim stvarima, o pojedinostima, beznačajnim događajima, književnost kronike dana. Taj dio barokne književnosti zauzima značajno mjesto uz ono iz temeljne premise G. B. Marina o začudnosti kao glavnoj zadaći.

Zadrani Giordani je svoje najbolje stihove napisao upravo u toj maniri pjesničke slobode, a ne samo ekstravagancijskih začudnosti. Njegovo je pjesništvo protkano zalogom bez obveze, odmorom, neprofesionalizmom. U izboru takvih dnevnih tema Giordani je vrlo uspješan, nema sumnje, nadahnut i osebjunim podnebljem svoga rodnog grada Zadra.

Zaključak

Knjiga pjesama Zadrana Agostina Giordanija, na talijanskom i latinskom jeziku, dosada nepoznata našoj javnosti, obogaćuje nazočnost naših ljudi u kulturi Seicenta. U tom razdoblju književne pojave, odnosno "pisci talijanskog jezičnog izraza u Dalmaciji"²⁰ pojedinačno su

¹⁹ Ib., str. 24.

²⁰ Ovdje koristimo formulaciju M. Zorića u jednoj od najznačajnijih studija za proučavanje i poznavanje ovog kulturološkog i kulturnog fenomena: *Romantički pisci u Dalmaciji na talijanskom jeziku*, JAZU, Poseban otisak iz knjige Rad 357, Zagreb, 1971.

značajni.²¹ Zasluga Giordanija je značajna jer je "dvostruka pripadnost" obogaćivala i hrvatsku kulturu i književnost i trajno je činila europskom još od sjaja naših renesansnih pisaca. Agostino Giordani je predstavnik tradicije i klasicističke književnosti, pisac je i na latinskom jeziku pa ga na određeni način možemo držati i našim latinistom, a prvenstveno je izraziti predstavnik barokne književnosti koji je u seicentističkoj kulturološkoj podlozi prihvatio njen liberalni dio književnosti "malih stvari" i svojim conceittima učinio da je naše podneblje, posebice Zadar, bio nazočan u životu svakodnevice jednog velikog europskog kulturno-univerzitetskog središta kao što je to bila barokna Padova. Vjerujemo da će daljnje proučavanje ove knjige točnije utvrditi njegovo mjesto u okviru ovih odrednica i konstanti.

Živko Nižić: THE ZADAR BAROQUE POET
AGOSTINO GIORDANI

S u m m a r y

The article discusses a collection of poetry by Agostino Giordani from Zadar, written in Italian and Latin and previously unknown to the Croatian public. It gives new evidence for the presence of Croats within the culture of the seicento. Giordani's achievement deserves our attention because his "twofold affiliation" enriched both Croatian culture and literature and because the accomplishments of Croatian Renaissance writers established their European bearings. Agostino Giordani is a representative of tradition and of Classical literature and, writing in Latin, can be numbered among the Croatian writers who used Latin. He is primarily a representative of Baroque literature who from the seicento cultural framework accepted its liberal aspect of the literature of the "commonplace" and through his conceits managed to make the presence of the Croatian identity, particularly the city of Zadar, felt in the everyday affairs of such a large European university-cultural center like Baroque Padova of the time. The author analyses Giordani's Baroque modernity and the verses pertaining to Zadar and makes the suggestion that further investigations of these texts could permanently establish Giordani's position within these coordinates.

²¹ Tako Hvaranin Ivan Franjo Biundović romanom *Eromena* utemeljuje novu književnu vrstu na talijanskom jeziku. Opsežen podatke i relevantnu iscrpnu bibliografiju daje M. Zorić u - "Još o baroknom romanopiscu Ivanu Franji Biundoviću", *Umjetnost riječi*, 1-2 Zagreb, 1970. pp. 267-276.

ERRATA CORRIGE

str.	redak odozgo	piše	treba pisati
9	22.	vatikanischen	-vatikanischen
12	6.	Manczak	Manczak
14	13.	gebrauchtt	gebraucht
18	9.	ca	ca.
19	4.	jht.	jhdt.
25	9.	Verchrifung	Verschrifung
26	5.	sog. werden	sog. 'natürlichen Urwüchsigkeit' befreit werden
27	8.	venit!"	venit!")
30	18.	Congrles	Congres
31	3.	Posner-R. Green	Posner, R.- Green
60	5.	Die synonymishcen	Die synonymischen
102	14.	Überseken	Übersetzen
102	15.	ius	ins
126	12.	Augemeinen	Allgemeinen
126	15.	Allgemene	Allgemeine
126	19.	wlecher	welcher
126	28.	der WAZ	der "WAZ"
247	2.	vašeg vremena	u "Našem vremenu"
274	19.	Diensen	Diesen
276	21.	Gednaken	Gedanken

Napomena: u prilogu A. Hajdić potkrala se računalna greška, te je glas nj u latiničkom dijelu teksta pisan ćirilčkim znakom њ.